

Tax budgeting method in a bank's tax policy

Olesya Lemishovska, Roman Homyak,

.Department of Accounting and Analysis,
Lviv Polytechnic National University,
UKRAINE, Lviv, S.Bandery street, 12
E-mail: leslem@ukr.net

Bank's tax budgeting method should be based on the requirements of general bank budgeting: to ensure implementation of the determined budgeting goals, provide for complete and uninterrupted study of financial activity processes, reflect required functional budgeting processes, to serve as systematic description of budgeting functions fulfillment.

Tax budgeting process in the system of the tax policy should be implemented by the following stages: analytical, organizational and preparatory, stage of operative planning of the tax budget and budget execution stage.

Analytical stage comprises the analysis of the current legislation prior to the planning period and changes were traced during the planned period. Based on the data collected at the analytical stage preliminary budget formulation takes place on the organizational and preparatory stage. Operative planning stage contains development of tax budgets according to separate types of taxes and dues which are basis for combined taxes budget. Using monitoring on the implementation of tax budget stage one discovers deviations, introduced updating or correction of the combined budget, reasons of saving or needs in additional funds for paying taxes are detected, financial sources to cover tax payments are planned if necessary.

Such attitude towards the formation of tax budgeting method enables the systematization of information flows related to defining of tax bases by separate tax payments, enables forecasting of future outflow of funds as tax payments, enables defining the actual amount of funds required in the bank, and in the case of their lack to find additional sources for their formation.

*Переклад виконано в Агенції перекладів PIO
www.pereklad.lviv.ua*

Методика бюджетування податків в податковій політиці банку

Олеся Лемішовська, Роман Хом'як

Кафедра обліку та аналізу,
Національний університет "Львівська політехніка",
УКРАЇНА, м. Львів, вул. С. Бандери, 12,
E-mail leslem@ukr.net.

Методика бюджетування податків є необхідною в податковій політиці банку оскільки вона надає можливість: визначення алгоритмів завдань податкового бюджетування, вибору способів і форм надання інформації, формування інформаційного та організаційного забезпечення. Вона повинна розроблятися у відповідності до вимог загальної банківської бюджетування з дотриманням регламентів, які структурують цей процес в банку.

Процес податкового бюджетування повинен складатися з послідовності етапів: аналітичного, організаційно-підготовчого, оперативного планування бюджету, та етапу виконання бюджету. На аналітичному етапі повинен проводитися аналіз чинного законодавства до початку планового періоду, та впродовж планового періоду відслідковуватись зміни. На основі даних зібраних в аналітичному етапі на організаційно-підготовчому проводиться попереднє формування бюджету. На етапі оперативного планування проводиться формування податкових бюджетів. На етапі виконання за допомогою моніторингу виявляються відхилення, вносяться уточнення чи коригування.

Ключові слова – бюджетування податків, податкова політика банку, методика бюджетування.

I. Вступ

Організація процесу бюджетування податків в банку веде до створення нового механізму реалізації функцій планування, до розвитку підходів та методів здійснення фінансового планування. При організації податкового бюджетування в управлінні процесом оподаткування виникає потреба у всебічно обґрунтованих методичних матеріалах.

Відображаючи комплексно усі сторони та процеси оподаткування банку, - методика формує склад завдань, визначає їх взаємозв'язки і послідовність виконання, що забезпечує побудову моделі функціональної структури бюджетування податків.

Важливість формування методики бюджетування податків в податковій політиці банку полягає у:

- можливості визначення алгоритмів розв'язання завдань податкового бюджетування, пропонуючи способи та прийоми дослідження різних аспектів процесу оподаткування;
- можливості вибору найпридатніших способів та форм надання вихідної інформації, надаючи рекомендації щодо використання результатів податкового бюджетування;
- можливості формування інформаційного та організаційного забезпечення, виступаючи єдиним джерелом інформації для вироблення попередніх рішень.

II. Загальні вимоги до методики податкового бюджетування

Методика податкового бюджетування банку повинна бути розроблена у відповідності до вимог загального банківського бюджетування, а саме [1]:

- забезпечувати реалізацію встановлених цілей бюджетування;
- передбачати суцільне та безперервне за часом вивчення процесів фінансової діяльності;
- відображати функціонально необхідні процеси бюджетування;
- бути системним описом виконання функції бюджетування.

Важливим моментом у методиці бюджетуванні податків є дотримання регламентів, які структурують цей процес у банку. У цілому спостерігається єдність поглядів науковців [1,2] відносно визначення бюджетного регламенту, який представляє собою встановлений порядок складання, представлення, узгодження, консолідації, проведення аналізу та оцінки виконання бюджетів. Такі регламенти повинні відповідати бюджетному циклу, стосуватись процесу оподаткування та бути відображені в «Положенні про бюджетування банку».

Методика складання, узгодження та затвердження бюджету податків залежить від методів за якими здійснюється в загальному процес бюджетування в банку [1]:

- централізованого бюджетного планування «згори вниз» - передбачає формування централізованого відділу в організаційній структурі банку, який складає бюджети та координує роботу центрів відповідальності щодо виконання ними бюджетів у межах їх компетенції;
- децентралізованого бюджетного планування «знизу вгору» - передбачає формування бюджетів центрами відповідальності та подання ними інформації до централізованого структурного підрозділу, який займається бюджетуванням і на основі поданої ними інформації розробляє бюджет банку;
- комбінованого – за яким структурний підрозділ, що займається плануванням розробляє бюджет, передає його центрам відповідальності, які у межах своїх повноважень опрацьовують та надають у зворотному порядку корегування.

III. Процес податкового бюджетування

Процес податкового бюджетування необхідно здійснювати за наступними етапами:

- аналітичним;
- організаційно – підготовчим;
- оперативного планування податкового бюджету;
- виконання податкового бюджету [3].

На аналітичному етапі здійснюється аналіз чинного законодавства. Його доцільно проводити до початку звітного періоду, а протягом звітного періоду відстежувати зміни. В процесі даного аналізу необхідне чітке визначення у неоднозначності трактувань податкового законодавства, спірності положень податкового Кодексу.

На основі даних зібраних в аналітичному етапі на організаційно – підготовчому проводиться попереднє формування бюджету: визначається база оподаткування у плановому періоді на основі операційного бюджету, визначається перелік показників для розрахунку планових сум податкових платежів та встановлюються взаємопов'язані показники з показниками операційних бюджетів.

На етапі оперативного планування проводиться формування податкових бюджетів за окремими податками та зборами, а на основі них зведеного бюджету, показники якого після узгодження з фінансовими використовуються для складання податкового календаря.

На етапі виконання податкового бюджету проводиться: моніторинг виконання зведеного податкового бюджету, його уточнення та коригування, виявляються причин економії та потреби в додаткових коштах на сплату податків, плануються фінансові джерела покриття податкових платежів, проводиться аналіз та контроль за виконанням зведеного податкового бюджету.

IV. Висновки

Такий підхід до формування методики податкового бюджетування дозволить систематизувати інформаційні потоки стосовно визначення баз оподаткування за окремими податковими платежами, надасть можливість прогнозування майбутнього відтоку грошових коштів у вигляді податкових платежів, дозволить визначити фактичну наявність необхідної кількості коштів банку, а у разі їх недостатності знайти додаткові джерела для їх формування.

Література

- [1] Ковтун С. Бюджетирование на современном предприятии или как эффективно управлять финансами / С. Ковтун. – Х.: Фактор, 2005. – 340с.
- [2] Тищенко О.М. Бюджетування податків на підприємствах: монографія / О.М. Тищенко, М.О. Кизим, Н.В. Михасьова / за заг. ред. О.М. Тищенка. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2010. – 240 с.
- [3] Лемішовська О.С. Особливості бюджетування податків в податковій політиці банку / О.С. Лемішовська // Вісник Чернігівського Державного технологічного університету. Серія «Економічні науки». – Чернігів: ЧДТУ. – 2011. – №2 (50). – С.290-296.